

POSTANOWIENIE

27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. P.
przeciwko Skarbowi Państwa - Aresztowi Śledczemu w Szczecinie
o zapłatę i ustalenie,
na skutek skargi kasacyjnej M. P.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie
z 27 maja 2022 r., I ACa 848/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego poniesionymi przez pozwanego.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie

i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 27 maja 2022 r. (sygn. akt I ACa 848/21) pełnomocnik powoda – M. P., oparł wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W jego ocenie Sądy obu instancji dopuściły się uchybień procesowych, które doprowadziły do wydania wadliwego orzeczenia, a zatem miały istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem w sprawie naruszono fundamentalną zasadę procesową wszechstronnego zabrania i rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Ponadto doszło do naruszenia prawa materialnego, tj. art. 417 § 1 k.c. w zw. z art. 448 k.c., art. 23 k.c. oraz 24 k.c. poprzez błędną ich wykładnię i przyznanie na rzecz powoda rażąco zaniżonej kwoty zadośćuczynienia za wyrządzoną krzywdę w związku z naruszeniem jego dóbr osobistych. Poza tym, zdaniem skarżącego, doszło do naruszenia art. 444 § 2 k.c. w zw. z art. 189 k.p.c. poprzez ich błędne zastosowanie. Zdaniem skarżącego, okolicznością przemawiającą za przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania jest konieczność wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy odnośnie do sprecyzowania dopuszczalnych prawem granic ochrony praw osób, które poniosły krzywdę w związku z niezgodnym z prawem i naruszającym ich dobra osobiste działaniem jednostki Skarbu Państwa i zakresu wymagań dowodowych w takim przypadku. Poza tym w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na niezasadne dopuszczenie w sprawie dowodu z opinii biegłego wydanej w innym postępowaniu, czym naruszono art. 235 § 1 k.p.c. w zw. z art. 236 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c.

W ocenie Sądu Najwyższego uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera przekonującego wyводу prawnego, że występuje przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Zachodzi ona, bowiem, wówczas, kiedy zasadność

zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, niepubl.). W ocenie Sądu Najwyższego zaprezentowana w skardze kasacyjnej argumentacja skarżącego, celem wykazania powołanej przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., sprowadza się faktycznie do polemiki z zaskarżonym orzeczeniem, nie zaś do wykazania, że przy jego wydaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Sąd Najwyższy nie jest, bowiem, trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Tymczasem sformułowania skarżącego odnośnie do wykazania przyczyny kasacyjnej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. stanowią wyraz jego dezaprobaty wobec oceny materiału dowodowego dokonanej przez Sąd drugiej

instancji, sposobu jego gromadzenia oraz dokonanych w związku z tym ustaleń faktycznych w sprawie. Należy podkreślić, że skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia skierowanym przeciwko orzeczeniu sądu drugiej instancji. Z tej przyczyny zarzuty wypełniające podstawy skargi kasacyjnej muszą dotyczyć naruszeń przepisów, których dopuścił się sąd drugiej instancji podczas rozpoznawania sprawy w postępowaniu apelacyjnym. W odniesieniu do uchybień procesowych wymaga to wskazania odpowiednich przepisów prawa procesowego, które mają zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym, a jeśli są to przepisy odnoszące się do sądu pierwszej instancji, ale mające odpowiednie zastosowanie w postępowaniu apelacyjnym należy wskazać przepis, poprzez który mają one zastosowanie także w postępowaniu apelacyjnym. Tymczasem w skardze kasacyjnej w ramach podstawy kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. wskazano przepisy dotyczące postępowania przed sądem pierwszej instancji. Należy też podkreślić, że zgodnie z jednolitym stanowiskiem Sądu Najwyższego, wymaganie określone w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. nie jest tożsame z określonym w art. 398⁴ § 2 k.p.c., co oznacza, że skarżący powinien odrębnie przytoczyć podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie i odrębnie uzasadnić wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nawet jeżeli argumentacja prawna może się w pewnym zakresie pokrywać (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, z 5 czerwca 2001 r., IV CZ 45/01, OSNC 2001, nr 10, poz. 157, z 10 stycznia 2003 r., V CZ 189/02, niepubl., z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, niepubl., z 11 kwietnia 2018 r., V CSK 547/17, niepubl. i z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 567/17, niepubl.). Z tej przyczyny brak pogłębionego uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być sanowany tym, że szersza argumentacja prawna zawarta jest w uzasadnieniu podstaw skargi kasacyjnej. Sąd Najwyższy nie może doszukiwać przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w uzasadnieniu podstaw, niezależnie od tego, że chodzi w tym wypadku o zupełnie odmienne metody argumentowania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 31 stycznia 2020 r., II CSK 432/19, niepubl., z 15 grudnia 2006 r., III CZ 93/06, niepubl. i z 18 kwietnia 2012 r., I CSK 520/11,

niepubl.). Uzasadniało to ocenę, że przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie została wykazana.

Wskazać należy również, że nie zachodzi też nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Sąd Najwyższy odstąpił, na podstawie art. 102 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. od obciążania powoda kosztami postępowania kasacyjnego.

[SOP]

(r.g.)